

Årsrapport 2010

Senter for seniorpolitikk

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Organisasjon	3
1.1 Formell organisasjon.....	3
1.1.1 Styret	3
1.1.2 Tilsluttede organisasjoner	4
1.2 Administrasjon.....	5
1.2.1 Ansatte ved SSP	5
1.2.2 Rekruttering av ny direktør	5
1.2.3 Pensjon	5
1.3 Budsjett og regnskap.....	5
1.4 Lokalteter	5
2. Faglig aktivitet	5
2.1 Samfunnskommunikasjon.....	6
2.2 Samarbeide med partene i arbeidslivet	7
2.2.1 Etter- og videreutdanning for seniorer	7
2.2.2 Kompetansetilbud for tillitsvalgte	7
2.3 Arbeids- og velferdsetaten	8
2.4 Arbeidet for en livsfaseorientert personalpolitikk	8
2.4.1 Samarbeid med andre organisasjoner	8
2.4.2 Høringer	8
2.4.3 Internasjonalt samarbeid	8
2.5 Forskning - og utviklingsarbeid om aldring og yrkesliv.....	10

1. Organisasjon

1.1 Formell organisasjon

SSP har årsmøtet som øverste organ, og årsmøtet velger senterets styre.

Per 31. desember 2010 har SSP 30 tilsluttede organisasjoner. Alle de store organisasjonene i arbeidslivet og staten er tilsluttet senteret. Organisasjonene avspeiler senterets historie tilbake til 1969 da "Fellesutvalget for forberedelse til pensjonering" ble opprettet.

Årsmøtet 2010 ble avholdt 6. mai på Hotell Bristol.

Vedtakter med egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid ble vedtatt på årsmøtet 2008. Det viste seg å være behov for enkelte presiseringer, og disse ble vedtatt på årsmøtet 2009.

Styreleder Ann Kristin Hjortbakk, Spekter, som ble valgt inn for 2 år på årsmøte i 2009, gikk ut av styret etter 1 år, Liv Ragnhild Teig, NHO ble valgt til ny styreleder på årsmøtet i 2010 for ett år. Trine Lise Sundnes, LO, som ble gjenvalgt for 2 nye år på årsmøte i 2009, gikk ut av styret etter ett år, Ellen Stensrud, LO, ble valgt i 2010 for ett år, valgt av styret som nestleder for perioden.

1.1.1 Styret

Styret i SSP i perioden mai 2010 – mai 2011:

Organisasjon	Navn	Personlig vara	Verv
NHO	Teig, Liv Ragnhild	Bryde, Arild Spekter	Leder
LO	Stensrud, Ellen	Nilsen, Øystein LO	Nestleder
FAD	Røine, Siri	Stavem, Asbjørn L. KS	Styremedlem
AFI	Salomon, Robert	Ausland, Liv Hanson Høgskolen i Vestfold	Styremedlem
Unio	Bjergene, Jon Olav	Stykket, Marit NITO	Styremedlem
YS	Kvalheim, Tore Eugen	Bull-Rostrup, Helga HSH	Styremedlem

Styret avholdt 7 møter i 2010.

1.1.2 Tilsluttede organisasjoner

Oversikt over tilsluttede organisasjonene pr 31 12 10 med representanter:

	Navn	Representant
1	Akademikerne	Svendsen, Nina Sverdrup
2	Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening (AAF)	Frydenlund, Anders
3	Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge (AOF Norge)	Hansen, Tom Runar
4	Arbeids- og inkluderingsdepartementet, (AD)	Ribe, Ola / Westlie, Tone
5	Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)	Salomon, Robert
6	Arbeidsgiverforeningen Spekter	Bryde, Arild
7	Den norske kirke, Kirkerådet	Engeseth, Karen Marie
8	Finansnæringens Arbeidsgiverforening	Marstein, Kjell
9	Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD)	Semb, Turid
10	HR Norge	Sørensen, Tore-Wiggo
11	HSH	Jørgensen, Ivar
12	Høgskolen i Vestfold (HiVe)	Ausland, Liv Hanson
13	KS	Stavem, Asbjørn L.
14	Kunnskapsdepartementet (KD)	Davidson, Silje
15	Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)	Vinje, Eli
16	Landsorganisasjonen i Norge (LO)	Sundnes, Trine Lise
17	Lederne	Haave, Kjetil
18	NAV	Furevold, Hilde
19	Norges Bedriftsidrettsforbund	Meland, Siri
20	Norges Ingeniør- og teknologiorganisasjon (NITO)	Lier, Kari E. Mærøe
21	Norges kvinne og familieforbund	Birkeland, Ingunn
22	Norsk Arbeidsmedisinsk forening *	
23	Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)	Solem, Per Erik
24	Norsk Pensjon	Bautz, Dag Vidar
25	Norsk Pensjonistforbund	Gjerde, Herlof
26	Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)	Teig, Liv Ragnhild
27	Samfo	Kroken, Torgeir
28	Unio	Rønning, Knut-Arne
29	Voksenopplæringsforbundet (VOFO)	Mykland, Berit
30	Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)	Haaland, Finn Berge

* Norsk Arbeidsmedisinsk forening hadde i 2010 ingen representant.

1.2 Administrasjon

1.2.1 Ansatte ved SSP

Senteret har 6 fast ansatte, inkludert direktøren.

Senter for seniorpolitikk arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i virksomheten. Både i administrasjonen og styret er det en rimelig kjønnsbalanse. I 2010 var det 6 stillinger ved senteret, fire kvinner og 2 menn. Også ved sammensetning av valgkomité og ved rekruttering av ny direktør har vi lagt likestillingsperspektivet til grunn og vurdert alderssammensetningen i organisasjonen.

1.2.2 Rekruttering av ny direktør

Styret vedtok i styremøte 18. mars 2010 å ansette Kari Østerud som ny direktør. Hun er jurist har blant annet bakgrunn som direktør i Storebrand. Hun tiltrådte stillingen 1. august 2010. Hun har gjennomført møter med organisasjoner og fagmiljøer, som NAV, HR-Norge, FAD,NHO, LO, YS, Unio, KS og Spekter. Avtroppende og ny direktør hadde møte med arbeidsminister Hanne Bjurstrøm i august der avtroppende direktør ble takket av og ny direktør ble ønsket velkommen.

1.2.3 Pensjon

Pr. 1. januar 2010 ble Senter for seniorpolitikk opptatt som medlem av Statens Pensjonskasse og det ble inngått tariffavtale på nyåret.

1.3 Budsjett og regnskap

Senter for seniorpolitikk (SSP) bevilges midler over statsbudsjettet. SSP har et budsjett og regnskap for all aktivitet.

1.4 Lokalteter

Vi er godt fornøyd med våre lokaler. Det er plass til 7 medarbeidere. Dessuten fungerer lokalene godt som møteplass for opptil 12 personer.

2. Faglig aktivitet

I tildelingsbrev for 2010 skriver Arbeids departementet:

”Tilskuddet skal dekke administrative utgifter til senteret, finansiering av kurs og informasjonsarbeid og forskings- og utviklingsarbeid. SSP har til formål å bidra til å realisere delmål 3 i Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen)”.

”Budsjetteksten og Strategiplanen skal danne grunnlag for SSPs virksomhet i 2010. Departementet legger til grunn at SSP viderefører og videreutvikler sitt utadrettede arbeid med informasjon, holdningsskaping og påvirkning, herunder samarbeid med offentlige myndigheter, organisasjoner i arbeidslivet, virksomheter og bedrifter, personalinstitusjoner, kunnskapsinstitusjoner og enkeltpersoner. Av de utfordringer som vil dreie seg om å styrke

seniorers deltakelse i arbeidslivet og en livsfaseorientert personalpolitikk, vil vi peke på følgende”:

- samfunnskommunikasjon
- samarbeid med partene i arbeidslivet
- bistå arbeids- og velferdsforvaltningen
- arbeid for en livsfaseorientert personalpolitikk
- forsknings- og utviklingsarbeid om aldring og yrkesliv

2.1 Samfunnskommunikasjon

seniorpolitikk.no på nett har et økende antall besøk, og besøkene øker hver gang vi sender ut elektronisk nyhetsbrev. Det arbeides derfor fortløpende med å finne ut hvilke dager som er best for utsending av nyhetsbrev og med titler på brevene.

Analyseverktøyet Google Analytics viser flg. resultater:

2009 – andre halvår	19.916 besøk i alt	66.165 sidevisninger
2010	54.334 besøk i alt	138.399 sidevisninger

Nytt på seniorpolitikk.no i 2010 er **Direktørbloggen**, og mulighet for å dele artikler på sosiale medier som Facebook, Twitter og LinkedIn. Den tidligere kampanjesiden **vinnvinn.org** er oversatt fra norsk til engelsk og kan i dag benyttes som en seniorpolitisk veileder på begge språk.

SSPs elektroniske nyhetsbrev hadde ved årsskiftet i fjor 3.000 abonnenter. Takket være systematisk arbeid med SSPs egne adresselister er tallet nå økt til 5.300 abonnenter. Nyhetsbrevet sendes i tillegg til alle landets rådmenn og ordførere og til de fleste redaksjoner av fagtidsskrifter, dags- og ukepresse på papir og nett, samt radio- og TV-redaksjoner her i landet. seniorpolitikk.no blir jevnlig sitert.

Tidsskriftet **seniorpolitikk.no** på papir sendes ut 6 ganger årlig, og er fortsatt medlem av Den Norske Fagpresses Forening <http://www.fagpressen.no/>, men er i 2010 ikke opplagskontrollert. Etter som seniorpolitikk.no ikke har annonser og tidsskriftet er gratis, har vi liten grad nytte av en slik kontroll. Opplagstallene for papirutgaven er derfor hentet fra Postens faktura for utsending i desember 2010, og som viser et opplag på 11.400. Det er 300 mindre enn opplagskontrollen viste i 2009. i tillegg er PDF-utgaven tilgjengelig på nettsiden: <http://www.seniorpolitikk.no/informasjon/tidsskrift>

Seniorpolitisk barometer

SSP inviterte til pressekonferanse 12. oktober for å presentere Norsk seniorpolitisk barometer 2010. Hovedfunn i barometeret var at åtte av ti eldre arbeidstakere svarer at de alltid gleder seg til å gå på jobb. Barometeret viser at over halvparten av befolkningen ønsker å fortsette i jobben også etter at de har nådd pensjonsalderen, og i løpet av de siste fire årene har andelen 60 + som ønsker å jobbe etter at de får rett til pensjon økt fra 56 til 75 prosent. Trivselen til eldre arbeidstakere synes også å påvirke deres planlagte pensjonsalder. Undersøkelsen fikk bred omtale i en rekke medier, både nasjonalt og regionalt.

Tildeling av prisen for Årets Seniorinitiativ

Selskapet Unibuss AS (tidligere Sporveisbussene i Oslo) ble tildelt prisen for Årets Seniorinitiativ. Unibuss har hatt seniorpolitikk på dagsorden fra 2004/2005 og i løpet av de siste årene er den reelle pensjoneringsalderen i økt med 8 år, fra 54 år til 62 år. Ved tildelingen av "Årets seniorinitiativ 2010" ble det vektlagt at vinneren har skapt resultater som følge av godt IA-arbeid. Prisen er en honnør til en virksomhet som på forbilledlig måte har en helhetlig innfallsvinkel i sitt arbeid med i IA-avtalen, og som dessuten søker å tiltrekke seg seniorer ved nyansettelser. Statssekretær ved Arbeidsdepartementet Gina Lund overrakte prisen 19. november.

Tildeling av prisen fikk bred omtale i media, både regionalt og nasjonalt.

Brosjyrer i 2010

Fakta om seniorer. Revidert 2009/2010 nytt opplag i januar 2010. Optrykk: 3 000 stk.

Nytt språk – ny tone.	Optrykk 2010: 8 800 stk
Hvorfor er seniorpolitikk viktig?	Optrykk 2010: 12 100 stk
Før du bestemmer deg.	Optrykk 2010: 9 500 stk.

2.2 Samarbeide med partene i arbeidslivet

2.2.1 Etter- og videreutdanning for seniorer

I "Strategiplan for seniorpolitikk i arbeidslivet 2007-2011" som ble avgitt av styret i Senter for seniorpolitikk i 2007, legges det vekt på betydningen av etter- og videreutdanning som en del av seniorpolitikken i årene fremover.

Når det gjelder satsing på seniorennes muligheter for etter- og videreutdanning har SSP fulgt opp notatet som ble oversendt arbeids- og inkluderingsministeren etter endelig styrebehandling 18. august 2009. I forbindelse med reforhandlingene av ny IA-avtale vinteren 2010 ble notatet sendt til statsrådene i Kunnskaps- og forskningsdepartementet og Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, samt til statsministeren. I notatet fremkommer det ulike forslag om nasjonale virkemidler for å styrke seniorennes muligheter til etter- og videreutdanning.

2.2.2 Kompetansetilbud for tillitsvalgte

SSP har tidligere invitert arbeidstakerorganisasjonene til å delta i et pilotprosjekt for å etablere et kompetanseprogram for tillitsvalgte om seniorpolitikk i arbeidslivet. Målet med prosjektet er å utvikle et program som fagforeninger kan integrere i sin tillitsvalgtopplæring slik at tillitsvalgte kan ha en mer aktiv rolle ved utvikling av seniorpolitikk i egen virksomhet. Det ble etablert samarbeid med tre fagforeninger i 2010; Utdanningsforbundet (UNIO), Delta (YS) og Fagforbundet (LO). Prosjektet med Fagforbundet er utsatt til 2011, prosjektet med Delta slutføres tidlig i 2011 og Utdanningsforbundet fullførte sitt prosjekt i desember 2010.

Erfaringene fra de tre pilotprosjektene kan benyttes overfor andre arbeidstakerorganisasjoner som måtte være interessert i å integrere seniorpolitikk i sine utviklingsprogram for tillitsvalgte.

SSP har i 2010 innledet et samarbeid med Arbeidsgiverforeningen Spekter om et felles opplæringsprogram for ledere og tillitsvalgte med utvalgte virksomheter i deres tariffområde. Programmet gjennomføres i 2011.

2.3 Arbeids- og velferdsetaten

SSP og NAV hatt samarbeidsmøter med Arbeidsdepartementet, og det er inngått en ny samarbeidsavtale mellom NAV og SSP for perioden 2010-2013. Samarbeidsavtalen skal bidra til å sikre at IA-virksomhetene og partene i arbeidslivet får gode tjenester innenfor delmål 3, slik at norsk arbeidsliv skal stå bedre rustet til å kunne nå nye, ambisiøse mål i den nye IA-avtalen. I samarbeidsavtalen inngår bl.a. aktiviteter som kompetanseutvikling for rådgivere ved arbeidslivssentrene og nettverksarbeid innen seniorpolitikk i NAV.

2.4 Arbeidet for en livsfaseorientert personalpolitikk

Senter for seniorpolitikk har gjennom året et betydelig antall henvendelser om seniorpolitikk i arbeidslivet. Senteret yter veiledning til virksomheter, organisasjoner og enkeltpersoner. Den utadrettede virksomheten omfatter også besøk i virksomheter som ønsker å drøfte oppstart, metodikk og innretning på sitt seniorpolitiske arbeid. Senteret får forespørsler om foredrag/innlegg ved både nasjonale og internasjonale konferanser. Det kommer også forespørsler og spørsmål fra mange enkeltpersoner om ulike seniorpolitiske tema. Vi har holdt innlegg ved mange konferanser, seminarer og møter i løpet av året, og var bl.a. representert med egen stand under Arbeidsmiljøkongressen i Bergen i november..

2.4.1 Samarbeid med andre organisasjoner

SSP har i 2010 hatt følgende formelle samarbeidsrelasjoner:

Likestillings - og diskrimineringsombudet (LDO)

SSP har hatt samarbeidsmøter med det nye Likestilling - og diskrimineringsombudet..

Statens seniorråd

SSP har deltatt på og holdt innlegg på ett møte i Statens Seniorråd

Norsk Pensjon

SSP er representert i organisasjonens styre som varamedlem.

Navs brukerpanel

SSP er representert med en medarbeider

2.4.2 Høringer

SSP har avgitt høringsuttalelse om forslag til endringer i arbeidsmiljøloven om sykefraværsoppfølging.

2.4.3 Internasjonalt samarbeid

Internasjonal forskerkonferanse 10. og 11. juni 2010

SSP gjennomførte i juni 2010 en internasjonal forskerkonferanse over tre dager i samarbeid med Norges Forskningsråd og med støtte fra Arbeidsdepartementet. Konferansen ble åpnet av statssekretær Jan-Erik Støstad og nestleder i styret Ellen Stensrud. Konferansen "Older workers in a sustainable society – great needs and great potentials" gjestet 86 deltakere fra 17 ulike

land, og presenterte 40 ulike forskningsbidrag gjennom plenumsforedrag og workshops innen flere seniorpolitiske tema.

Konferansen fikk oppmerksomhet i media, og hadde innslag i radio (NRK P1 og P4) og et 40-talls aviser landet rundt. Konferansen var et stort innsatsområde for SSP våren 2010.

I tilknytning til konferansen hadde SSP møte med representant fra det belgiske arbeidsdepartementet med henblikk på lære av erfaringer SSP har gjort med utvikling av egen hjemmeside og verktøyet fra Vinnvinn kampanjen.

Singapore deltok med tre deltakere fra arbeidsdepartementet på konferansen da de ønsket å vite mer om hvordan SSP er bygget opp og hvordan vi som organisasjon arbeider med de seniorpolitiske spørsmålene kom de på besøk til senteret i påfølgende uke.

Dokumentasjon av forskerkonferansen - Bokutgivelse

Konferansen hadde flere gode og relevante plenumsinnlegg. Flere sentrale tema ble dekket; helseaspekter, arbeidsevne, holdninger til seniorer, evaluering av ulike tiltak som har vært prøvd ut, kompetansetiltak og lederopplæring. Faglig sett dekket konferansen sentrale tema i forhold til nasjonal politikk, virkemidler på virksomhetsnivå og den enkeltes holdninger og valg..

Konferansen greide å få fram mangfold og likheter i problemstillinger fra ulike deler av verden. Tilbakemelding fra deltakere om kvaliteten og betydning av konferansen var så god at et flertall av presentasjonene i etterkant har dannet grunnlaget for en bok. Det ble nedsatt en redaksjonsfaglig arbeidsgruppe som skulle ferdigstille alle forskningsbidragene pr 1. desember 2010. Til det redaksjonelle arbeidet engasjerte SSP forsker Robert Salomon, AFI og professor Richard Ennals, Kingston University, UK. Boken publiseres av Peter Lang forlag i Tyskland i 2011. Det planlegges lansering av boken i London og Oslo våren 2011 i Milano november 2011. Det kan også være aktuelt å lansere boken i andre europeiske land.

Boken lanseres i Norge samme dag som årsmøtet for SSP, dvs 5. mai 2011.

Samarbeidsprosjekter

Senter for seniorpolitikk er assosiert deltakerorganisasjon (ikke partner) i EU-prosjektet "Best Agers" der de baltiske land samt Polen, Tyskland, Sverige, Danmark, UK og Russland er representert. Prosjektet arbeider på 4 områder: 1) Labour market and employment, 2) Coaches and experts for business 3) Tutors for start-ups, students and pupils 4) Motivation, Skills and Entrepreneurship. Alle områdene tar utgangspunkt i bruk av Eldres ressurser, men SSP deltar spesielt under pkt. 1 og hadde innlegg på prosjektkonferansen i Gdansk 23. november om norske erfaringer innenfor seniorpolitikk.

SSP var invitert til å holde innlegg om norsk seniorpolitikk, erfaringer og praktikk i "fylkestinget" i den nord-italienske regionen Trentino Alto Adige i byen Trento 3. desember. Denne regionen arbeider med et større prosjekt vedrørende eldre arbeidstakere og samarbeider i den anledning med forskere fra Det Katolske Universitet i Milano. En av disse forskerne deltok på vår internasjonale forskerkonferanse i juni, og han var sammen med en kollega på faglig visitt hos SSP 24. september.

2.5 Forskning - og utviklingsarbeid om aldring og yrkesliv

SSP har i tråd med ”Strategiplanen for seniorpolitikk i arbeidslivet 2007-2011” og sitt FoU-program for perioden 2008-2011 iverksatt to FoU-prosjekter i 2010, ett mindre prosjekt som ferdigstilles i januar 2011 (sektorvise statuskartlegginger) og ett større scenarioprojekt (seniorpolitiske fremtidsbilder) som er planlagt ferdig i løpet av 2011. Prosjektene omfatter følgende:

Sektorvise statuskartlegginger

”Eldrebølgen – hvordan kan seniorpolitikken bidra?” er et prosjekt som skal kartlegge arbeidskraftutfordringene i pleie- og omsorgssektoren. Bakgrunnen for prosjektet er ønsket om å gjennomføre statuskartlegginger av utfordringer knyttet til aldring, arbeidsmiljø og pensjoneringsmønster innen utvalgte sektorer, i dette prosjektet avgrenset til pleie- og omsorgssektoren. Intensjonen med prosjektet er å fremskaffe et oppdatert kunnskapsgrunnlag som kan benyttes i et fremtidig utviklingsarbeid med tanke på å utvikle nye strategier og tiltak tilpasset virksomhetene i sektoren. Prosjektleder er Tove Midtsundstad, Fafo.

Seniorpolitiske fremtidsbilder

Høsten 2010 ble det gjennomført en prosess med ekstern kunngjøring (konkurranses med forhandlinger) til et scenarioprojekt, som er klar for oppstart i januar 2011. Det kom inn 7 tilbud i konkurransen, og Forskningsstiftelsen Fafo v/Tove Midtsundstad og Jon M. Hippe er tildelt prosjektet. Målet med prosjektet er å utvikle ulike fremtidsbilder som på ulike måter beskriver seniorennes plass i arbeidslivet i årene fremover, f.eks. fram mot 2025 eller 2030. Resultatet av prosjektet skal bidra til å gi et bedre grunnlag for å utvikle langsiktige seniorpolitiske mål, strategier og tiltaksområder.

I tillegg til de to FoU-prosjektene, er det gjennomført et mindre utviklingsprosjekt med Politiets Fellesforbund og Econ Pöyry v/Einar Bowitz, kalt ”Gevinst ved økt pensjoneringsalder i politiet” - og det er ferdigstilt to FoU-rapporter fra prosjekter som ble gjennomført i 2009:

1. ”Seniorpolitikk – virker virkemidlene?” (Anne Inga Hilsen og Robert Salomon, AFI)
2. ”Tid for lederskap. En oppsummering av forskning om aldersriktig ledelse 2005-2010” (Trude Furunes og Reidar J. Mykletun, Universitetet i Stavanger).

SSP gjennomførte en internasjonal forskerkonferanse, ”Older workers in a sustainable society – great needs and great potentials” i Oslo i juni 2010 (se omtale under internasjonalt samarbeid).

Oslo, 15. januar 2011.